

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΕ ΠΑΙΔΙΑ ΒΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 80, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100 Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξάμηναι καὶ Τρίμηναι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 27 Ὀκτωβρίου 1934

Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 48

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀνοίχτηκε τότε τὸ καλάθι μὲ τὰ
τρόφιμα ποὺ εἶχε στείλει ἡ κ. Ὁμόλ-
λου, καὶ ὁ Χάνδος ἐπιτέλους ἔφαγε
κρέας ψητό. Ἦταν λιγάκι κρύο, εἴ-
ναι ἀλήθεια, μὰ ἡ πείνα τοῦ τόκανε
τόσο ζεστό!

Τρώγοντας, ἡ καλύτερα καταβρο-
χθίζοντας, ἔδιναν καὶ ἐπαιρναν ἐξηγή-
σεις γιὰ τὰ γεγονότα ποὺ διαδραμα-
τίσθηκαν.

Στὸν Κάζη οἱ φυλακισμένοι καὶ κα-
ταδικασμένοι σὲ θάνατο ἀπὸ πείνα
χρωστοῦσαν τὴ σωτηρίαν τους. Χωρὶς
αὐτόν, ποτὲ δὲν θὰ τοὺς ἔβρισκαν
στὸν τάφο ὅπου τοὺς εἶχε κλείσει
ζωντανούς ὁ Ρανά. Ἀλλὰ εὐτυχῶς ὁ
Κάζης ἀγρυπνοῦσε.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχε ἰδεῖ στὴν
ἀμμουδιὰ τῆς βορείνης ἀκτῆς τὴς τό-
σο παράξενες ἐκεῖνες πατημασιές, εἶ-
χε σχηματίσει μέσα του τὴν πεποί-
θησιν πὺς ὁ Ρανά εἶχε γλυτώσει τὸν
πνιγμὸ κολυμπώντας καὶ βρισκόταν
ζωντανὸς στὸ νησί ὅπου τὸν ἔβγαλαν
τὰ κύματα, καὶ πὺς κρυβόταν ἐκεῖ,
τρώγοντας ρίζες, καρπούς, καὶ μελε-
τώντας καινούργια ἐγκλήματα. Τὸ
μάκρος τοῦ ποδιοῦ, ἡ χαρακτηριστι-
κὴ θέσις τοῦ μεγάλου δάχτυλου, ποὺ
ἦταν ἀπομακρυσμένος ἀπὸ τοὺς ἄλ-
λους σὰν τῶν πιθήκων, ὅλα ἐπειθάν
τὸν Κάζη πὺς οἱ πατημασιές ἐκεῖνες
ἦταν τοῦ Ρανά. Τὸ μεγάλο δάχτυλο
ποὺ εἶχε ἀποτυπωθεῖ στὸν ἄμμο, δὲν
ἦταν ἐκεῖνο τὸ ἴδιο ποὺ εἶχε γυρίσει
τὴς κἀνουλες τῶν βαρελιῶν καὶ εἶχε
καταδικάσει σὲ θάνατο ἀπὸ δίψα ὁ-
λους τοὺς ἐπιβάτες τῆς βάρκας; Ὁ
Κάζης τὸ εἶχε ζωντανὸ ἀκόμα μπρο-
στὰ στὰ μάτια του τὸ δάχτυλο αὐτό,
καθὼς καὶ τὸν Ρανά ὀλάκερο, ποὺ
τόσες ἡμέρες καὶ νύχτες τὸν παραμό-
νευε καὶ τὸν ἐπιτηροῦσε προσέχοντας

καὶ τὰ παραμικρότερα τοῦ κινήματα.

Γιὰ τὴς ὑποψίες του ὁ Ἰνδὸς δὲν
εἶπε τίποτα οὔτε στὸν πλοίαρχο Μαν-
καρύ, οὔτε σὲ κανέναν ἄλλον. Ἀλλ'
ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ παρακολουθεῖ ἀ-
γρυπνὸς σ' ὅλες τοὺς τίς ἐκδρομὰς τὸν
κ. Κλοακὲν καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ συν-
ταγματάρχου, μ' ὅλες τὴς διαμαρτυ-
ρίες τοῦ Χάνδου ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσε
ἡ περιττὴ αὐτὴ φρούρηση. Ἔτσι, ἀ-
ναγκασμένος νὰ κρύβεται, γιὰ νὰ μὴ
τὸν βλέπῃ ὁ νεαρὸς Ροβινσὼν, γλι-
στοῦσε, σερνόταν ἀπὸ θάμνο σὲ θά-
μνο καὶ ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο. Μιὰ-
δὺο φορές ὁ Χάνδος τὸν εἶδε καὶ ἔ-
βγαλε τὴς φωνές. Ἀλλὰ ὁ Κάζης ἐ-
ξακολούθησε τὴ δουλειὰ του. Ἔτσι,
φυλάγοντας τοὺς ἀγαπημένους του,

ἐξερευνοῦσε καὶ τὸ νησί ἀπὸ τὴ μιὰν
ἄκρην στὴν ἄλλη, μὲ τὸ σκοπὸ αὐτὸς
νὰνακαλύψῃ πούθενά τὸν ἐχθρό.

Τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ποὺ ἡ Ἀνθῆ,
παρατήρησε τὴς χορακιᾶς ἐκεῖνες στὰ
δέντρα—σημάδια ποὺ ὁδήγησαν αὐ-
τήν, τὸν κ. Κλοακὲν καὶ τὸ Χάνδο
στὴ σπηλιά—ὁ Κάζης πρῶτος εἶχε
παρατηρήσει καὶ ἀκολουθήσει τὸν ση-
μαδεμένο αὐτὸ δρόμο. Εἶχε φτάσει
ὡς τὴ σπηλιά, εἶχε μπεῖ μέσα, ἀλ-
λά, μὴ ἔχοντας φῶς, δὲν εἶδε ἄλλο
παρὰ τὴν εἰσόδον καὶ τὸ διάδρομο.
Σκέφθηκε τότε πὺς ἐκεῖ μπορούσε
νὰταν ὁ κρυφώνας τοῦ Ρανά, ἀλλὰ
δὲν ἦταν βέβαιος ἀκόμα. Καθὼς ἔ-
βγαине, εἶδε νὰ μπαίνουν ὁ κ. Κλοα-
κὲν καὶ τὰ παιδιὰ. Ἀναγκάσθηκε ν'
ἀπομακρυνθῇ γρήγορα καὶ νὰ κρυ-
φτῇ μέσα στοὺς θάμνους.

Περίμενε κεῖ ὥρες, μὰ κανέναν δὲν
ἔβγαине ἀπ' τὴ σπηλιά. Ἔχασε ἐπι-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τὸ καλοκαίρι στὴ Βούλα

(Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὴ Γοργὴ Ψαροπούλα, ποὺ εἶναι καὶ μέσα στὴ βάρκα.)

τέλους την υπομονή και θέλησε να μπει. Η είσοδος όμως, σαν από θαύμα, από μαγεία, είχε κλεισθεί, είχε εξαφανισθεί! Τότε βεβαιώθηκε πως εκεί είχε καταφύγει ο Ρανά. Μόνο το μαγικό του χέρι μπορούσε να κάμει τέτοιο θαύμα. Τρέχοντας, έδωσε την είδηση στον πλοίαρχο Μανκαρύ και στον Παύλο, που κι αυτοί είχαν αρχίσει ν' άνησυχούν που δεν έβλεπαν τον κ. Κλοακέν και τ' άνίψια του. Τί έγινε κατόπι, έννοει εύκολα ο καθένας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κατά το διάστημα των έργασιών που είχαν αποτέλεσμα την άπελευθέρωση των φυλακισμένων, ο Παύλος ήταν τόσο απορροφημένος από τη σκέψη να ξαναβρεί την Άνθή, τον κ. Κλοακέν και το Χάνδο, ώστε δεν έδωσε καμμία προσοχή στη φύση του βράχου που είχαν διατυπώσει οι έργατες του. Όταν, το ένστικτο του γεωλόγου ήταν τόσο ισχυρό μέσα του ώστε χωρίς να το καταλάβει, μηχανικά σχεδόν, σήκωσε από χάμω μια χούφτα χώμα και το κοίταξε. Ήταν ένας οβόλος κοκκινωπός. Και σ' αυτόν το έκαμε κάποια έντύπωση, τον έκρυψε στην τσέπη του.

Αργότερα, κόνοντας να πάρει το μαντήλι του, τον βρήκε και τον ξανακοίταξε.

— Μπά! έκαμε πώς βρέθηκε αυτό στην τσέπη μου! Χώμα χρυσοφόρο, κόκκοι από άμμο χρυσότο!

Έπειτα θυμήθηκε. Κι' ο κ. Κλοακέν του έξηγησε το μυστήριο, διαβάζοντάς του τη σπουδαιότητα πληροφορία που έγραφε στη διαθήκη του ο Ροδινών Κρούσος. Ήταν η στιγμή των αποκαλύψεων και των εκπλήξεων. Με πόση συγκίνηση άκουσαν όλοι τη διήγηση του κ. Κλοακέν για όσα είχαν ανακαλύψει στη σπηλιά, που μαρτυρούσαν πως ο μεγάλος θαλασσοπόρος ήταν πρόσωπο πραγματικό και πως το νησί αυτό, όπου τους είχε ρίξει η τύχη, ήταν το νησί του!

Ο Χάνδος θριάμβευε πέρα ως πέρα. Πρώτος αυτός, διαβάζοντας την αυτοβιογραφία του δοξασμένου προγόνου του, είχε προαισθανθεί—να πούμε έτσι—το άληθινό τέλος της ιστορίας του.

Αφού άκουσαν σιωπηλοί τη δραματική εκείνη διήγηση, ο πλοίαρχος Μανκαρύ σηκώθηκε κι' έπρότεινε να δοθεί στη φιλόξενη εκείνη γη τόνωμα του πρώτου που τη γνώρισε και την κατοίκησε.

— Στο έξής, είπε, η νήσος μας άς ονομάζεται **Κρούσος**. Άς τη σημειώσουμε στους χάρτες μας με το

ένδοξο αυτό όνομα κι' άς μη οδυσθή ποτέ από εκεί. Το ανατολικό άκρωτήρι άς διατηρήσει τόνωμα **Άκρωτήρι της Σωτηρίας**, άλλα το δυτικό άς τονομάσουμε **Φόε**. Είναι δικαιο να συμμερισθώ κι' ο εκδότης των θανάτων εκείνων απομνημονευμάτων τη δόξα εκείνου που τις περιπέτειές του τις έκαμε γνωστές σ' όλο τον κόσμο. Κάνω κατοχή αυτού του νησιού στόνομα της Γαλλίας. Είθε και σ' εκείνους που μέλλουν να το αποικήσουν, να φανώ τόσο φιλόξενο, τόσο μητρικό, όσο και στον πρώτο του κάτοικο και σέ μάς!

Ζωηρά χειροκροτήματα κι' όμοθυμες έπευφημίες επικύρωσαν τις προτάσεις του Γάλλου πλοίαρχου. Η κυρία Όμόλου ήταν έτοιμη να διαμαρτυρηθώ και να ζητήσω την κατοχή στόνομα της Μεγάλης Βρετανίας, που είχε την προτεραιότητα, αφού ο πρώτος άποικος του νησιού ήταν Άγγλος. Άλλ' άμα σκέφθηκε πως δεν θάχε παρά μόνο την ψήφο του ταγματάρχη, προτίμησε να σωπάσει. Πρέπει να όμολογήσουμε πως η στάση της έδειχνε φρόνηση κι' άξιοπρέπεια.

Την ίδια στιγμή παρουσιάσθηκε κι' ο κ. Ρετύ με τους μουσικούς του και τους έβαλε να παίξουν «Γουλιέλμο Τέλλο» που, καθώς ξέρουμε, τον είχε συνθέσει ο ίδιος. Ο δυστυχισμένος άνθρωπος ήταν άπαρηγόρητος, γιατί είχε σπουδαίους λόγους να φοβάται πως η συνουσία εκείνη θά ήταν το κύκνειό του άσμα. Ίσα ίσα την προηγούμενη ήμέρα ο Παύλος του είχε παραστήσει πως ήταν άπόλυτη άνάγκη να παραδώσει τα χάλκινα όργανά του στο κυτήριο, γιατί τώρα έπρεπε να κατασκευασθούν μερικά έξαρτήματα της άτμομηχανής, που δεν μπορούσε να είναι παρά χαλκό. Φαντασθήτε λοιπόν την έκπληξη και τη χαρά του άρχιμουσικού, όταν ο Παύλος, αφού τελείωσε το κομμάτι, σηκώθηκε κι' είπε:

— Κυρίες και κύριοι, ευχαρίστως αναγγέλλω σ' όλους, κι' ιδιαίτέρως στον κ. Ρετύ, πως το Δημόσιο δεν άπαιτεί πιά τη θυσία των μουσικών οργάνων. Η ανακάλυψη που έγινε πρό όλίγου στο νησί μας, μάς επιτρέπει να κατασκευάσουμε άπό πιό πολύτιμο μέταλλο τα λεπτά όργανα της άτμομηχανής μας—άπό χρυσάφι! Έτσι ο καλός μας άρχιμουσικός δεν θά στερηθώ τους πιό ευήχους και σημαντικούς βοηθούς του. Άξίζει να τον συγχαρούμε!

Ο καίμενος ο κ. Ρετύ δεν ήξερε πως να δείξει την ευγνωμοσύνη του. (Άκολουθεί)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΕΛ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ «ΤΡΙΚΥΜΙΑ» ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

(Συνέχεια από το προηγ. και τέλος)

— Συχώρεσέ με, άγαπητέ Γονζάλε, και όπόμενε να κανονίσω πρώτα τους λογαριασμούς μου μ' αυτούς τους άθλιους παλιανθρώπους.

Αυτοί βρισκόνταν στα πόδια του. Ο τρόμος κι' ο φόβος της δίκαιης τιμωρίας τους έκάρφωνε στη θέση τους άλαλους και χαμένους.

Πρώτος ο βασιλιάς της Νάπολης έτόλμησε να γυρέψω χάρη.

— Άν το βασιλείό μου μπορεί να ξεπερώσει το κρίμα που έκαμα, δέξου το: Είναι δικό σου. Πάρε άκέμα, αν θέλεις, και τη ζωή μου: Σου άνήκει. Ποιά τιμωρία μπορεί νάσαι πιό μεγάλη άπ' το να χάσω, για τα κακουργήματά μου, ένα γιό τόσο μεγάλο, τόσο γενναίοψυχο και τίμιο, όσο ο πατέρας του στάθηκε δειλός και άπιστος.

Η μεταμέλειά του ήταν ειλικρινής. Ο Πρόσπερος έννοιωθε τη δίκαιη όργη του να του φεύγει, στη θέα τόσης δυστυχίας.

— Και σύ, άδερφέ μου, δέ λές τίποτα:

— Άλλοίμονο, καλέ κι' ευγενικέ Πρόσπερε, το έγκλημά μου είναι πολύ μεγάλο για να περιμένω εύσπλαχνία. Άφησέ με μόνο να μείνω έδω, πάνω σ' αυτό το έρημονήσι και σύ, σ' έξορχίζω, ξαναπάρε το θρόνο σου και έξχασε για πάντα έναν άχάριστο και κακούργον άδερφό.

— Έλάτε, έλάτε κι' οι δύο σας, είπε άπλά ο Πρόσπερος.

Η φωνή του πνιγόταν κι' η μεγάλη συγκίνηση τον έπρόδινε.

Τους έφερε και τους τρεΐς στην κατοικία του.

Ο Πρόσπερος έσπρωξεν άπότομα την πόρτα κι' ο βασιλιάς της Νάπολης είδε—ω υπέροχο θαύμα!—το γιό του Φερδινάνδο να μιλή με οικειότητα στη Μιράντα.

— Έμπρός, λέει ο Πρόσπερος, η επιείκεια διώχνει τη δίκαιη όργη μου. Άς οδύσουμε τα περασμένα κι' άς τα ξεχάσουμε για πάντα. Άς είστε εύτυχισμένοι, καθώς είμαι εγώ συχωρώντας σας. Έσύ βασιλιά, γύρισε στο βασίλειό σου και δώσε το, μιά μέρα, στον ευγενικό σου γιό καθώς του δίνω σήμερα την κόρη μου: και σύ, Άντώνιε, ξαναγύρισε μαζί μου στο Μιλάνο και άς ζήσουμε, στο έξής, όπως είχαμε ζήσει άλλοτε, σαν καλοί άδερφοί. Πήγαινε, άγαθέ Άριελ, και φέρε δώ το καράβι των φίλων μου. Αυτό θά μάς φέρη, σώους και υγιείς, ξανά στην πατρίδα!

Ο ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΟΣ ΣΥΡΕΚΕΛΑΣ

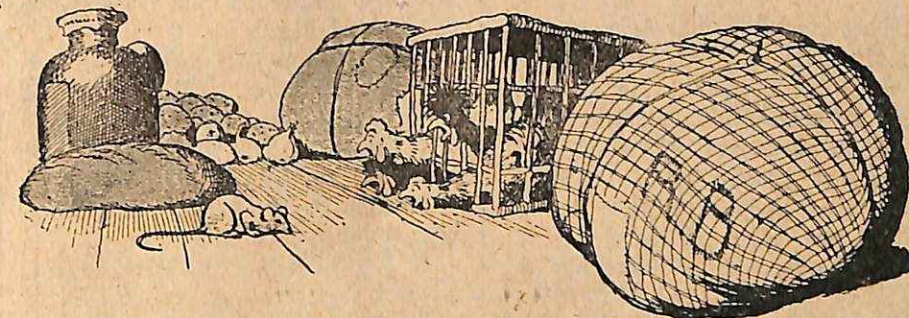
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Ο Συρεκέλας είχε γεννηθεί σ' ένα μεγάλο πολεμικό καράβι, θωρηκτό, που τόλεγαν «Άτρόμητο». Κι' ήταν ένα πολύ φρόνιμο, ήσυχο κι' υπάκουο ποντικάκι. Γιατί όμως τόβγαλαν Συρεκέλα (σύρε κι' έλα) θά το ιδούμε παρακάτω.

Σ' όλα τα καράβια, και τα πολεμικά και τα έμπορικά, υπάρχουν άφθονα ποντίκια. Βρίσκουν, βλέπετε, πολλές γωνιές για να κρύβονται και πολλά πράγματα για να τρώνε. Φυσικά, οι καθαροκύρηδες τα κυνηγούν. Παίρνουν γάτες, στήνουν φάκες, βάζουν ποντικοφάρμακο στάποφαγούδια που πετούν. Καμμία φορά φωνάζουν και τον παπά να διαβάση ευχή.

Μα του κάκου. Τα ποντίκια ξεγελούν τη γάτα, φυλάγονται από τη φάκα, δεν άγγίζουν το ποντικοφάρμακο—είναι πονηρά—κι' η ευχή του παπά δεν τα κάνει να φοβήσουν, γιατί κι' αυτά είναι ζώα του Θεού κι

«Θεά ή μέλισσα κι' εγώ
Τό γλυκό ζουμί μυζώ,
Στο βούδω γλωσσού άκουμπώ
Τ' άνθι για να κοιμηθώ,
Σαν της κλώπας αυτιάστω
Τό μουγκό τό φωνάτο.
Νυχτερίδα στο φτερό
Με σηκώνει και πετώ.
Και τον όμορφο καιρό
Με χαρά ξεκυννιγώ,
«Ω, χαρά, χαρά γρικώ!
Κάτω από τό λούλουδο τό
[κρεμασμένο
Άπ' τό κλωνάρι του, τώρα
θά μένω.

Μετάφρ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

Ο ΤΟΜΗΣ

Ο Τόμης μας σκυλάκι
Είν' άσπρο παχουλό,
Με παρδαλό μουντάκι
Με τρίχωμ' άπαλό,
Κανείς δεν είδ' άκόμη
Σκυλάκι σαν τον Τόμη.

Στά μάτια τ' άλυστά του,
Καθώς έμέ κοιτά,
Την πίστη, τη χαρά του
Θωρώ ζωγραφιστά...
Κι' είναι σκυλί καμάρι
Στην πάστρα και στη χάρη.

Τί όμορφο σκυλάκι
Μά κι' έξυπνο πολύ,
Μαζί μου σέ λιγάκι
Θ' άρχισω να μιλή.
Νά, τώρα σουζα μένει
Κι' όλους μάς ξετρελαίνει.

Τό πόδι του μάς δίνει
Με τάξη, με σειρά,
Πηδά με σβελτοσύνη
Στό τσέρκι όλο χαρά.
Θενά σέ ιδούμε, Τόμη,
και χορευτήν άκόμη!

Μά στα καλά τ' όσα,
Και κάτι που δεν πάει:
Τά βόζει με την κλώσσα,
Τη γάτα κυνηγάει...
«Ε, σά μικρό σκυλάκι
Θάν και τρελλό λιγάκι!

ΦΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

περισσότερο ή λιγότερο—πήγαινε όπου του έλεγαν να πάη, καθόταν στη γωνιά που του έδειχναν, και κοιμόταν την ώρα που του έλεγαν να κοιμηθώ.

Η κυρά-Μουστάκaina, η μητέρα του, τον καμάρωνε. Μά κι' οι άλλες ποντικίνες του Άτρόμητου, έλεγαν στα ποντικάκια τους:

— Βλέπετε τό μικρό Συρεκέλα; Έτσι νάκούτε και σεις.

Ο άδερφός του ο Φαγάνας ήταν πολύ λαίμαργος, κι' η άδερφή του ή Σταχερούλα ήταν όλο άπαίτηση κι' αντίρηση. Πολλά παράπονα είχε η κυρά-Μουστάκaina από τ' άλλα της παιδιά. Μ' από τό Συρεκέλα κανένα.

Άλλά ήθελε και καιρός που τό μικρό ποντικάκι μεγάλωσε κάπως κι' έπρεπε να διευθύνη τον έαυτό του μονάχο του, χωρίς να τ' οδηγούν κάθε στιγμή οι μεγάλοι. Τότε τα προτερήματά του έγιναν σχεδόν έλαττώματα. Γιατί συνηθισμένος πάντα νάκούη τους άλλους, να κάνει ό,τι του έλεγαν οι άλλοι, ο Συρεκέλας δεν μπορούσε να πάρη μονάχος του μιά άπόφαση ή, να πούμε καλύτερα, έπαιρνε δέκα άποφάσεις μαζί κι' όλες αντίθετες!

Άεφρα, άμα νύχτωνε, συλλογιζόταν καμμία φορά πως θά του έκανε καλό νάναπνεύση λίγο θαλάσσιο άέρα. Και ξεκινούσε για νάνεβή στο κα-

τάστρομα. Στά μισά όμως της σκάλας συλλογιζόταν πώς θάταν πιό σίγουρος αν έμενε κάτω και κατέβαινε στο άμπάρι.

Έβλεπε ένα ωραίο κομμάτι λαοδί κι' έτρεχε για να φάη. Την ίδια στιγμή επιθυμούσε στάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, και πήγαινε να βοή στην κλούβα με τις κόττες του πλοιάρχου. Αλλά μόλις έφτανε και χωνόταν στην κλούβα, το μετάνιωνε, ξαναθυμόταν το λαοδί και γύριζε τρεχάλα στην αποθήκη.

Αρχίζει να ροκανίζει μια μπότα, ένα παπούτσι, μα τάφινε άμέσως για να δοκιμάση εν' άλλο, κι' αυτό πάλι τάφινε για να δοκιμάση τρίτο, τέταρτο. . . σά νάθελε να βοή το πιό νόστιμο παπούτσι, την πιό τρυφερή μπότα του κόσμου!

(Ακολουθεί)

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Απ' το Ημερολόγιο του Άλκη

22 Ιουνίου

Η πρώτη μέρα των διακοπών.

Χτές, δόξα σοι ο Θεός, τελειώσαμε τους διαγωνισμούς. Μα ήταν κι' ώρα! Το κεφάλι μου κουράστηκε πιά να σκύβη πάνω στα βιβλία, προσπαθώντας να θησαυρίση όλα τ' άλλα κοτα που κρύβονται κάτω απ' τα μελανά τους τα ψηφία. Αυτές τις τελευταίες μέρες το αισθανόμουν αφάνταστα βαρύ. Και σ' αυτό δεν ξφταιγε άλλος από μένα. Στη ζέση μου μη μου ξεφύγη τίποτα, είχα χώσει μέσα, που έμνησκαν ανακατωμένα, χίλια δυο άνόμοια κι' ασυμβίβαστα πράγματα: αριθμούς, χρονολογίες, θεωρήματα, δρισμούς, τύπους, ρήματα, εξισώσεις και πάει λέοντας. . .

Εμπάτε, σκύλοι, άλέστε κι' άλεστικά μη δώστε, που λέει κι' η παροιμία.

«Η τρίμηνη αυτή άναπαυλα, ύστερα από έννια μηνών έργασία, είναι αναγκαία, όσο και η βροχή για τη βλάστηση» μάς έλεγε μια μέρα ο δάσκαλος. Καί, μα την αλήθεια, δεν είχε άδικο!

Α! φέτος θά το ρίξω έξω αυτούς τους τρείς μήνες. . .

24 Ιουνίου.

Γιορτή τ' Αη-Γιαννιού του Λαμπάτση.

Απόψε τα παιδιά της γειτονιάς άναψαν τις «λαμπάτινες». Είχαν μαζέψει απ' το πρωί ξερά άχαρα, τάκμαν σωρούς χρυσόξανθους και πρόσμεναν με άγωνία τη δύση του ήλιου. Μόλις νύχτωσε, άρχισαν να τις ανάβουν. Φωτίστηκε όλη η γειτονιά από τις μυρίσχημες φλόγες τους που γλείφοντας τον άγέρα, έστελναν προς τ' αστέρια που σπιθοφέγγανε μια στήλη από ασβολερό καπνό. Τα πηδύματα δώσανε και πήγανε. Όλα τα παιδιά, συντροφίες-συντροφίες, βαλμένα στη σειρά, πηδούσαν με αλαγμούς τ'όνα ύστερα απ' τ'άλλο π'άνου απ' τις «λαμπάτινες». Κάθε συν-

τροφιά είχε τη δικιά της και πάσχιζε να την κάμη όσο ήταν βολικό πιά ψηλή, για να περάση όλες τις άλλες.

Ήμουν με την αδερφούλα μου τη Μίνα στον παράθυρο και παρακολουθούσαμε το θέαμα.

Ψηλός ψηλός καλόγερος και κόκκαλα δεν έχει. . . Μου κάνει μια στιγμή, δείχνοντάς μου τον καπνό.

«Ως κι' αυτό το ξέρεis; Ποιός σόδεμαθε; της λέω.

Μου τόμαθε ο Σέργιος που του τόπαν στο σχολείο του.

Και χαμογέλασε με αυταρέσκεια. Σέργιος είναι ο μικρός της φίλος.

Το θέαμα ήταν διασκεδαστικό. Σου θύμιζε κάτι κάρτες με άγριους της Αφρικής που χορεύουν τους θρησκευτικούς κι' αλλόκοτους χορούς τους, γύρω από μια θειακωμένη φωτιά. . .

4 Ιουλίου

Σήμερα, Τρίτη, πήρα το ένδειχτικό μου. Άσκημη μέρα, θά πητε. . . Και γώ το σκέφτηκα. Εύτυχως όμως που ο βαθμός μου ήταν ένα δλοστρόγυλο 10. Ύστερα απ' αυτό, έγω τουλάχιστο, έχω την Τρίτη για τη καλύτερη μέρα της έβδομάδας. Κι' άς λένε οι άλλοι. . .

25 Ιουλίου

Απ' την πρώτη του μηνός έχουμε άρχισει τα θαλασσινά λουτρά.

Η θάλασσα δλόφεγγη, ένα κομμάτι βαθυγάλαξο άτλάζει στολισμένο μ' άχτιδόβολα διαμαντικά. Ο ήλιος φορώντας όλο τον πλούτο απ' τα βαρύτιμα χρυσαφικά του, άστραφτοκοπάει. Μέσα στη βερκούλα μας τραβάμε κουπί. Η καρίνα σίζει μ' ένα ψίθυρο άπαλότατο τα γαληνότατα νερά, άφίνοντας πίσω σκούρο αιδάκι. Όμοιο με γραμμή χαραγμένη σε ζαφειρένια κατεβάτα. Πάλλευκοι γλάροι γράφουν ιριδένιες περισπωμένες σπουράνου τη γλαυκοσύνη την άπέραντη.

Μπλούμ! Ένα μακροβούτι κι' ύστερα ένα γενναίο κολύμπι.

Ποιάν ήδονή στήληθαι αισθάνεσαι, σάν νιώθεις να σ'αγκαλιάζει όλο σου το κορμί το διάφανο νερό, σάν

νιώθεις να σε ζώνη από παντού, να θέλη να σε καταποντίση σε άπατους βυθούς και σ' να το νικας και να σκίζης θριαμβευτής τα πρασινογυαλα βάρη του

6 Αυγούστου

Χτές πήγαμε με τ' αυτοκίνητο έκδρομή, ως την «Παλιοκαστρίτσα».

Λες κι' η φύση έδαλε όλα της τα δυνατά για να παρουσιάση όσο είναι μορετό πιά όμορφη, πιά στολισμένη και πιά γητεύτερα στον αϊθέριο αυτό τόπο με τους σκοτεινούς βράχους και την ήμικυκλική, χρυσοκαμμένη άχτή, τις ροδοστάλαχτες δόσεις και τα νερά τα γλαυκοπράσινα και κρουσταλένια. Πάνου σ' όρθόστηθο βράχο στέκεται το παλιό το μοναστήρι της Παναγιάς της Παλιοκαστρίτισσας και πέρα, μακριά, σχεδόν στον άχνόθαμπο όρίζοντα ξεχωρίζει με τη γρανιτένια του μαυράδα τ' Αγγελόκαστρο, το ρημάδι κάποιου κάστρου, χτισμένου απ' τους Βυζαντινούς Αγγέλους τους παλιούς δεσπότες της Ήπειρου, π'άνου σ' άπάτητα βράχια.

Άγρια όμορφή αυτή είναι η γενική γραμμή που τη χαρακτηρίζει τη Παλιοκαστρίτσα. Κι' αισθάνεσαι τις μύριες όμορφάδες της να σου μιλούν, ως μέσα στην ψυχή σου.

Δεν είχε άδικο ο Μαβίλης, όταν έγραφε:

«Σάν πεθάνω, εδω θάρω με τα μύρια φαντάσματα άύπνα μέσα σε άβυλα γνέφια ή σ' άσημολής μαϊκά συντέφια, τ' άγια της νύχτας να χαρώ μυστήρια...»

22 Αυγούστου

Σήμερα είμαι στα νεύρα μου. . .

Καθισμένος στο γραφείο μου διάβω τον «Αετιδέα». Ούφ! Κουράστηκα. Κι' αυτός ο εύλογημένος ο Ροστάν! Έχει τόσες λύπες ή ζώή, ώστε νάναι έντελώς περιττό να διαβάξη κανείς και τόσο θλιβερά πράματα. . . Άς γράψω καλύτερα του θείου Περικλή. Έχω ένα μήνα να του στείλω ειδήσεις μου. Πήρα «χαρτί και καλαμάρι» κι' άρχισα να γράφω. . . Ούφ δέ μουρχειται καμμία ιδέα σήμερα. Όλο άνοησίες του έγραφα. Σχίζω τ' άρχινισμένο γράμμα και παραδίνομαι σε. . . ρεμβασμούς.

Μέσ' στο δωμάτιο κάτι μύγες βουίζουν άκατάπαυτα. Τί άεικίνητα που σου είναι αυτά τα έντομα! Πότε πετάνε, πότε μαλώνουν, πότε σε τσιμπούν πότε κάθονται για ένα λεπτό και πάλι ξαναπετούν. Άλλα καταγίνονται στο να περπατούν πάνω στο γυαλοπίνακα του παραθυριού, μα γλυτρούν κι' άρχίζουν απ' την άρχή την κοπιαστική τους «άνάβαση», βουίζοντας έκνευριστικά. Μα δεν υποφέ-

ρονται πιά! Παίρνω μια πατσαβούρα και μ' ένα χτύπημα στέλνω πεντέξη στις Αιωνίους Μονάς.

Ως κι' οι μύγες μου φταίνε σήμερα!

12 Σεπτεμβρίου

Σήμερα είχαμε το πρωτοβόχι. Διάβαζα. Όταν μου φάνηκε πως άρχιζε να νυχτώνη. Περίεργο! είπα. Κοιτάζω απ' το παράθυρο και τί να ιδω! Βαριά σταχτόμαυρα σύννεφα είχαν γεμίσει τον ουρανό κι' ο ήλιος πίσω τους έπαιζε το κρυφτό.

Η βροχή δεν άργησε. Μερικές μακρινές βροντές, σάν αντίλαλος άλαργινός από μουγκρίσματα μεγαθήριου. Δυο τρείς χλωμές άστραπές που φιδογλύστρησαν πάνω στον δλόσταχτο όβλο. Κι' ύστερα ένα σωρό χοντρές και διάφανες στάλεις, διαμαντάκια που ξεκόλλησαν, λές, απ' τα τεφρά σύννεφα. Κάπου ο ήλιος πρόβαλε σάν φοβισμένος τ' δλόξανθο κεφάλι του και πάλι κρύβονταν πίσω απ' την κουρτίνα πουχαν κάμει τα σύννεφα. Μου θύμισε τους στίχους του Πολέμη:

«Ο ήλιος απ' τα σύννεφα για μια στιγμή
[προβαίνει,
Ένώ θυμώνει ο ουρανός και βρέχει, βρέχει
[άκόμα,
Ο ήλιος χύνει από ψηλά τ' δλόχρυσό του
[χρώμα
Και την κλαφάρα τη βροχήν δλόχρυση τη
[βάφει,
Σάν να γεννά το σύννεφο άναλυτό χρυσάφι. . .»

Η βροχή, όπως όλα δά τα πρωτοβόχια, δέ βάσταξε πολύ. Δυο τρείς ώρες και τα ουρανοθέμελα άρχισαν να καθαρίζουν. Τα σύννεφα σε κουρέλια άμορφά σκορπίστηκαν απ' τ' άεράκι πουπιασε και φύσησε. Κι' ο ήλιος πιά χρυσάχτιδος ξανάρχισε καλόκαρδα να χαμογελά.

14 Σεπτεμβρίου

Ο κακρός μάς επιτρέπει ακόμα τα λουτρά στη θάλασσα. Ποιά διαφορά όμως ή θάλασσα του φθινοπώρου απ' την καλοκαιριάτικη.

Τώρα μοιάζει με κομμάτι από πολύπτυχο μεταξωτό γλαυκοπράσινο, που τέ στολίζουν πολυτιμες και μυριόσχημες δαντέλλες, ο άφρός. Στον ουρανό τον όμοιο μ' άλλο μυστηριώδικο πέλαγος, άρμενίζουν καράβια καλοτάξιδα μ' δλόλευκα πανιά, τ' άφρόπλαστα τα σύννεφα. Κι' έχουν τον ήλιο τον τετράξανθο πελώριο φάρο, φωτεινότατο, όδηγό στ' άνάερα ταξίδι τους.

30 Σεπτεμβρίου

Κάθε κατεργάρης στον μπάνκο του».

Χτές πήγα να γραφτώ στο σχολείο κι' από αύριο άρχίζουν τα μαθήματα. Αντίο, τρείς μήνες άνέμελης ζωής!

Από αύριο άρχίζει πάλι ο άγώνας. Έπαθλό του: ή μόρφωση της καρδιάς και του νοού.

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΑΛΛΙΟΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Το ύφος του Μό, το φέρεμά του και ιδίως το φτιασίδωμά του, που τον έκαναν να μοιάζει με τον Τριέν-Κόατ, φαίνεται πως είχαν κάνει μεγάλη έντύπωση στον συνομιλητή του.

Μου επιτρέπεται να σάς ρωτήσω ποιός είσθε; Έκανε ταπεινά ο μαραγκός μιλώντας άθελά του στον πληθυντικό.

Είμαι ο κύριος Τριέν-Κόατ, το πρωτοπαλλήκαρο του Νγκουγιέν! Έκανε ο Μό με θράσος.

Ο έένος τινάχτηκε.

Πώς; Έκανε. Είναι δυνατόν;

Πώς τολμάς να άμφιβάλλης, γελοίο;

Όχι, όχι, έκανε. Ταραγμένος ο μαραγκός.

Θάκανες πολύ άσχημα.

Ο Τίγκ έσκυψε το κεφάλι.

Γιατί θάτρωγες ξύλο άγριο.

Ο Τίγκ έπεσε στα γόνατα.

Και θά περνούσα το λαιμό σου στο καρκάνι και θά σε πήγαινα στο στρατόπεδο και θά σε έδινα στο παλούκι και θά σουδγαζα το κρέας σου κομμάτια με τις τοιμπίδες.

Ο Τίγκ άρχισε να του φιλάη τα πόδια.

Αφέντη, Τριέν Κόατ, έκέτευσε. Σπλαχνίσου ένα φτωχό μαραγκό, μαλακό σάν το κερί, άθωο σάν το άρνι που δεν έχει καμμία σχέση με τον έχθρό σου τον Τσού.

Ο Μό γελούσε κάτω από τα μουστάκια του.

Και βέβαια αυτός ο βλακομαραγκός δεν είχε καμμία σχέση με το πρωτοπαλλήκαρο του Άσπρου Λύκου. Μα για ποιό λόγο του έμοιαζε τόσο πολύ. Και γιατί να τον τρομάξη πριν; Ο Μό ήθελε να πάρη τώρα έκδίκηση για την τρεμούλα που είχε περάσει.

Σήκω επάνω! πρόσταξε τον Τίγκ.

Και με μια κλωτσιά τον έστησε όρθόν.

Πήγαινε με πρώτα στο σπίτι σου κι' αν με περιποιηθής όπως πρέπει μπορεί να σε συγχωρήσω, συνέχισε ο Μό με άγριο τόνο.

Ο μαραγκός ξανάρχισε τις μετανοίες και τα προσκυνήματα. Ύστερα παραμέρισε για να περάση ο Μό για-

τί δεν τολμούσε βέβαια να μπή μπροστά από ένα τόσο σπουδαίο πρόσωπο

Έτσι ο Μό πέρασε πρώτος με το κεφάλι ψηλά και με βήμα καμαρωτό. Μα το καμάρι του όλο χάθηκε την άλλη στιγμή, γιατί ο Τίγκ, γοργός σάν άστραπή, τον άρπαξε από πίσω και τον έρριξε μέσα στη λάσπη.

Η πάλη δεν κράτησε πολλήν ώρα. Ο Μό, χτυπιόταν και προσπαθούσε άπεγνωσμένα να γλυτώση από τα χέρια του ψευτομαραγκού. Μα δεν είχε ούτε τη μισή δύναμη από εκείνον και στο τέλος αναγκάστηκε να παραδοθή.

Ωχ, ωχ, έκανε. Μη με σφίγεις δά και τόσο, αφέντη μου!

Δίχως να του άπαντήση ο νικητής έσφύριζε δυνατά και στη στιγμή μαζεύτηκαν ένα πλήθος ιθαγενείς. Για μια στιγμή ο Μό ένόμιζε πως είχε ξαναπέσει στα χέρια του Τσού, όταν είδε, όχι χωρίς κάποια άνακούφιση, πως οι νεοφερμένοι φορούσαν τη στολή του γαλλικού άποικιακού στρατού. Ώστόσο οι στρατιώτες δεν φαίνονταν να είναι τόσο ένθουσιασμένοι όσο αυτός.

Πάρτε τον, πρόσταξε ο ψευδομαραγκός βγάζοντας την κάπα του που σκέπαζε μια στολή όμοια μ' εκείνη που φορούσαν οι άλλοι στρατιώτες, με τη μόνη διαφορά ότι αυτή είχε μια «σαρδέλλα» στο μανίκι.

Δέστε τον καλά, συνέχισε. Ο ίδιος όμολόγησε πως είναι ένας από τους πιά επίφοβους όπαδοίς του Νγκουγιέν, το πρωτοπαλλήκαρό του, ο Τριέν-Κόατ. Απ' ό,τι κατάλαβα φαίνεται πως τάχει χαλασμένα με τον άλλον, τον Τσού που τον φοβάται κιόλας πολύ και αυτό εξηγεί πολλά πράγματα.

Αάθος! φώναξε ο Μό! Δεν είναι αλήθεια!

Πώς δεν είναι αλήθεια; Δεν με φοβέριζες πως θά με π'ας στο στρατόπεδό σου;

Αστείευόμουν κύριε ν τ όί (*). Και μια κι' έγω σε πιστεύω που μου λές πως δεν είσαι ο Τσού, έτσι και σ' πρέπει να με πιστέψης όταν σου λέω και σου όρκίζομαι πως δεν είμαι ληστής.

(*) Σ. τ. Σ. Ντόι=λόχιας.

—Ποιός είσαι λοιπόν, γιά νά μάθω ;
—'Ο Μό.
—Δέν ξέρω κανένα Μό, έκανε ο ντόϊ.

—Είμαι ο Μό, ο ύπηρέτης του κυρίου διοικητή του Γιέν-Μπάϋ, έκανε με καμάρι ο φίλος μας.

—'Οσόσο ή διαβεβαίωσή του αυτή, άντι νά ευχαριστήση τους άλλους τούς έκανε νά ξεσπάσουν σέ γέλια.

—Σ' άλλους νά τά λές αυτό, έκανε ο λοχίας.

—Κύριε ντόϊ, κύριε ντόϊ, έκέτευε ο Μό. 'Αφού σάς τ' ορκίζομαι, σάς δίνω τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου.

—Καί τί αξίζει ο λόγος σου ;

—Πώς, τί αξίζει ;

—Καί βέβαια. Πλὴν δέν μᾶς έλεγεσ πὼς είσαι τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Νγκουγιέν ;

—Μ' αφού σάς λέω, αυτό ήτανε γ' αστείο.

—Τά αστεία αυτά νά τά κάνης γιά τὸν εαυτό σου, φίλε μου, κι' όχι γιά μᾶς.

Σ' αυτό τὸ διάστημα οἱ στρατιῶτες είχαν κιόλας δέσει τὸν Μό χειροπόδαρα καὶ τὸν έκρέμασαν σάν ἄρνι ἀπὸ ἕνα μακρὸ καὶ στερεὸ καλάμι ποῦ διὰ τὸ φορτωθήκαν στοὺς ὤμους τους, καὶ παρὰ τίς διαμαρτυρίες του, τὸν κατέβασαν τρέχοντας πρὸς τὴν διεύθυνση τοῦ ποταμοῦ,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ',
'Η Κρίσις

Σ' αυτό τὸ διάστημα ο κ. Ντελαλάντ στὸ Πού-Ντόαν περνοῦσε ὥρες ἀγωνίας.

Τὴν δεύτερη μέρα ὅστερα ἀπὸ τὴν ἀναχώρηση τοῦ ἀγγελιαφόρου τοῦ Νγκουγιέν, ο δυστυχισμένος πατέρας, μὴ μπορώντας πιά νά υποφέρει αὐτὸ τὸ μαρτύριο, ἀποφάσισε νά πάη νά συναντήσῃ τὸν γενικὸ διοικητὴ τοῦ Τογκίνου σχετικῶς μὲ τὰ μέτρα ποῦ ἔπρεπε νά πάρουν.

Ἀφού ἐξήτασε προσεκτικὰ τὸ χάρτη τοῦ Ἀνω Τογκίνου, ο γενικός διοικητὴς τοῦ σύστησε νά πάη στὸ Τγιέν-Κουάγκ, στὸ στρατιωτικὸ σταθμὸ τὸν πιδ κοντινὸ πρὸς τὴν περιοχὴ τοῦ Ντόγκ-Λάμ όπου θάπρεπε νά βρῖσκεται ἡ συμμορία τοῦ Νγκουγιέν.

Ὑστερα ἀπὸ λίγες ὥρες ο κ. Ντελαλάντ καὶ ο Ντενὴ ἐπεδιδάχονταν στὸν «Υδρα», ἕνα ποταμόπλοιο ὁμοιομὲ τὸν κακότυχο «Μονόκρω». Τὸ ἄλλο πρωτὶ, ὅστερα ἀπὸ ἕνα ἥρεμο ταξίδι, ἀποβιβάσθηκαν στὴν προκυμαία τοῦ Τγιέν Κουάγκ.

Ποιός ὅμως ἦταν ο πρῶτος ποῦ συνάντησαν μόλις βγήκαν στὴ στεριά ; Ὁ ἀεροπόρος Λενουάρ.

«'Ο Τίγ», γοργὸς σάν ἀστραπή, ἄρπαξε τὸν Μό ἀπὸ πίσω καὶ τὸν ἔριξε στὴ λάσπη» (Σελ. 569, στ. γ').

—Στὸ νοῦ μου σᾶς εἶχα ὀλη τὴν ὥρα, μὰ βέβαια δέν τὸ ἤλπιζα πὼς θά σᾶς δῶ τόσο γρήγορα, εἶπε ο νεαρὸς ἀεροπόρος, προσπαθώντας νά πάρῃ εὐθυμὸ τόνο. Δέν σᾶς γυρεύω νέα ἀπὸ τὴ μικρὴ σας Σιμόνη, πρόσθεσε μὲ κόπο. Ὅλοι ξέρουμε πὼς αὐτὸς ὁ ἄθλιος τὴν κρατᾷ ἀκόμα στὰ χέρια του. Γι' αὐτὸ ἡ φρουρὰ δλόκληρη, ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς ὡς τὸν τελευταῖο στρατιώτη, μιὰ μονάχα ἐπιθυμία ἔχει : Πότε νά τῆς ἔρθῃ διαταγή

νά πάρῃ τὰ ὅπλα στὸ χέρι καὶ νά βοηθήσῃ νά ἐλευθερωθῇ ἡ μικρούλα σας.

—Ἀλίμονο, έκανε κουνώντας με θλίψη τὸ κεφάλι του ο δύστυχος πατέρας. Γιὰ νά τὴν ἐλευθερώσουμε πρέπει πρῶτα νά ξέσουμε ποῦ τὴν ἔχουν κρυμμένη οἱ ἄρπαγές της.

—Σωστά. Δέν ξέρετε ὅμως κάτι. Πὼς ἕνα ἀπόσπασμά μας ἀπὸ ἰθαγενεῖς, ποῦ εἶχε βγεῖ γιά

περιπολία στὰ περίχωρα, ἔπιασε αἰχμάλωτο ἕνα μέλος τῆς συμμορίας. Καὶ φαίνεται πὼς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτοπαλλήκαρα τοῦ Νγκουγιέν, ο Τριέν-Κόατ.

—'Ο Τριέν-Κόατ ; Πραγματικὰ ο Νγκουγιέν ἔχει ἕνα πρωτοπαλλήκαρο μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα, ποῦ μάλιστα μᾶς ἔπαιξε ἕνα ἀσχημὸ παιχνίδι τῶρα τελευταῖα. Αὐτὸς δέν εἶναι ποῦ ξεγέλασε τὸν λοχαγὸ Μπαρμπερζέ καὶ τὸν έκανε νά πάρῃ στραβὴ κατεύθυνση κι' ὅστερα ἔφυγε κρυφὰ ἀφού σκότωσε δύο στρατιῶτες ;

—Πῶς ; Τὴν ἀρνεῖται ;

—'Ε, διάβολε ! Ψευτοκλαίει, κάνει τοῦ κόσμου τὰ νάζια καὶ θέλει νά βγῇ ἄθως σάν μωρὸ παιδί. Φαντασθῆτε πὼς λέει ὅτι εἶναι ποιὸς νομίζετε ; Βρῆτε το ἂν μπορῆτε !

—Πὼς νά τὸ βρῶ, ἀγαπητέ μου Λενουάρ ; Αὐτὸς καὶ τὴν ἄλλη φορὰ ὑποστήριξε ὅτι τὸν λένε Χόα κι' ὅστερα ὅτι τὸν λένε Μπίν. Ποῦ νά βρῆ κανεὶς ἄκρη.

—'Ε, λοιπὸν τώρα λέει ὅτι τὸν λένε Μό καὶ ὅτι τὸν εἶχατε ὑπηρέτη σας στὸ Γιέν Μπάϋ, στὸ διοικητήριον.

—Τί θράσος ! φώναξε ο Ντενὴ. Τί ἀναίδεια !

—Ποῦ βρῖσκεται τώρα ; ρώτησε ο κύριος Ντελαλάντ.

—Στὴ φυλακή. Ὁ συνταγματάρχης δέν κατώρθωσε ἀκόμη νά τὸν κάνῃ νά ὁμολογήσῃ καὶ λέει πὼς θά τὸν τουφεκίσῃ ἂν ἐξακολουθῇ νά ἀρνῆται.

—Αὐτὸς εἶναι ἄξιός νά ἐπιμένῃ ὡς τὸ τέλος, ψιθύρισε ο κ. Ντελαλάντ.

—'Οχι. Μπορεῖ νά τὸ κάνῃ σὲ ἀνθρώπους ποῦ τὸν πρωτοβλέπουν. Ἀλλὰ μπροστά σας δέν εἶναι δυνατόν. Ὁ ὑπηρέτης αὐτὸς δέν εἶναι ἐκεῖνος ποῦ ἀπήγαγαν οἱ ληστὲς μαζί με σᾶς ;

—Μάλιστα, ὑπολογαγέ μου, εἶπε ο Ντενὴ. Μαζί με μᾶς τοὺς δύο καὶ τὴ γριά Τι-Σαῦ.

—Λοιπὸν τὸ παιχνίδι τοῦ ἐξηγεῖται. Νομίζει πὼς μ' αὐτὴ τὴν πλαστοπροσωπία θά τὴν γλυτώσῃ ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ δέν θά φανταζόταν βέβαια πὼς θά βρεθῇ σ' ἀντιπαράσταση με σᾶς. Ἀμα σᾶς ἰδῇ θά τὰ χάσῃ καὶ θ' ἀναγκασθῇ νά ὁμολογήσῃ. Πηγαίνετε τώρα ἀμέσως νά τὸν ἰδῆτε.

—Τρέχου, έκανε ο κ. Ντελαλάντ. Ἐρχεσθε καὶ σεῖς μαζί μου ;

—Καὶ βέβαια, εἶπε ο Λενουάρ.

* *

Ὁ συνταγματάρχης Ντυσέν, ἕνας ρωμαλέος καὶ ἔξυπνος ἀξιωματικός ὡς πενήντα ἐτῶν, δέχθηκε τὸν κ. Ντελαλάντ καὶ τὸν Ντενὴ με τὴν ἰδια εὐγένεια καὶ τὴν ἰδια προθυμία νά τοὺς φανῇ χρήσιμος, ποῦ είχαν δείξει πρὶν ο λοχαγὸς Μπαμπερζέ καὶ ο γενικός διοικητής.

—Θέλετε νά ἰδῆτε αὐτὸν τὸν κατεργάρη τὸν Τριέν Κόατ, κύριε διοικητά ; Εὐκολο πρᾶγμα. Φθάνει νά κάνετε τὸν κόπο νά πάτε ὡς τὸ κρατητήριον. Θάρητε καὶ σεῖς μαζί μας, Λενουάρ ;

—Ἄν τὸ ἐπιτρέπετε, συνταγματάρχα μου.

Οἱ τέσσερις ἄνδρες βγήκαν στὴν

αὐλὴ τοῦ στρατώνα. Ὁ συνταγματάρχης διέταξε ἕνα λοχία νά ἔρθῃ μαζί του καὶ νά φέρῃ τὰ κλειδιά. Ὑστερα ὀλομαζί διευθύνθηκαν πρὸς τὸ κρατητήριον ποῦ τὸ φρουροῦσαν κι' ἀπ' τίς τέσσερις μεριές στρατιῶτες με ἔφ' ὀπλου λόγγῃ.

Ὁ λοχίας ἀνοίξε μιὰ πόρτα καὶ φώναξε :

—Τριέν, σήκω ἐπάνω !

—Ἐλάτε, κύριε διοικητά, εἶπε ο συνταγματάρχης. Ἐμπάτε μέσα καὶ σεῖς, καὶ σὺ μικρέ μου. Μήπως ὅμως προτιμάτε νάναι παρὼν στὴν ἀντιπαράσταση κι' ο δεκανεὺς ποῦ τὸν συνέλαβε ; Ὅπου νάναι ἔφθασε.

—Ἄς τὸν περιμένουμε, ἀπάντησε ο κ. Ντελαλάντ.

Ὁ φυλακισμένος εἶχε ἀνασηκωθεί ἐπάνω στὸ στῶμα όπου ἦταν ξαπλωμένος.

Μέσα στὸ μισοσκόταδο τοῦ κελιοῦ τοῦ τὸ πρόσωπό του δέν διακρινόταν καθαρὰ, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ ο διοικητὴς κι' ο γιός του ἄρχισαν νά ξεχωρίζουν ὅπως δῆποτε τὰ χαρακτηριστικά του.

Προτοῦ ὅμως προφτάσουν νά τὸν παρατηρήσουν καλὰ, ο αἰχμάλωτος με μεγάλη κι' ὀλοφάνερη συγκίνηση, τινάχτηκε ὀρθιος κι' ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ κυρίου Ντελαλάντ.

—'Ω, έκανε μισοκλαίγοντας καὶ μισογελώντας, κύριε διοικητή, κύριε Ντενὴ !... 'Ω, πὼς χαίρουμαι ποῦ σᾶς ξαναβλέπω, κύριέ μου... Δέν εἶν' ἔτσι, καλέ μου κύριε, πὼς δέν εἶμαι ο Τριέν ; Δέν εἶναι ἀλήθεια πὼς εἶμαι ο Μό ;

Γιὰ μιὰ στιγμή ὀλοι ἔμειναν ἄφωνοι ἀπὸ τὴν ἐκπληξή τους.

Δίχως ἄλλο ο ἄνθρωπος αὐτὸς ποῦ τολμοῦσε νά ἐπικαλεσθῇ τὴν μαρτυρία τοῦ κ. Ντελαλάντ δέν ἔμοιαζε στὸ ἐλάχιστο με τὸν ὑπηρέτη τοῦ διοικητηρίου τοῦ Γιέν Μπάϋ, κι' ἔπρεπε νά τὸν κοιτάξῃ κανεὶς δύο καὶ τρεῖς φορές γιά νά πεισθῇ πὼς ἦταν ο Μό, ο τόσο σοβαρὸς, ο τόσο περιποιημένος στὸν εαυτό του, ο τόσο διαφορετικὸς ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀξιοδόκρυτο ὑποκείμενο ποῦ είχαν μπροστά τους. Πραγματικὰ, ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του μποροῦσε κανεὶς νά τὸν περάσῃ γιά τὸν Τριέν-Κόατ, καὶ δέν φαινόταν παράξενο ποῦ εἶχε γελαστῇ καὶ ο ντόϊ καὶ ο συνταγματάρχης.

Ὑσόσο ο κ. Ντελαλάντ κι' ο Ντενὴ δέν γελάστηκαν.

Ὁ Μό ποῦ σερόνταν στὰ πόδια τους, ἦταν στ' ἀλήθεια ἕνας Μό ἀδύνατος, ξενηστικωμένος, κακοπαθημένος. ἕνας Μό γερασμένος, ἕνας Μό με ἀλλαγμένο πρόσωπο, με μιὰ μπλούζα ποῦ κρεμόταν σὲ κουρέλια ἀπὸ πάνω του, με τὸ σῶμα του δλόκληρο καὶ τὸ πρόσωπό του ἀκόμα πασαλειμένο με λάσπες : μὰ ὥστόσο ἦταν ο Μό, καὶ ο Μό, ο υποψήφιος ἀγροφύλακας, ο παλιὸς τοὺς ὑπηρέτης, κι' ἔφθασε ν' ἀκούσουν ο Ντενὴ κι' ο πατέρας του τὸν τρεμουλιάρικο ἦχο τῆς φωνῆς του καὶ νά τὸν δοῦν νά γονατίζει μπροστά τους κατὰ τὸν δικό του ἰδιαιτερό τρόπο, γιά νά μὴν τοὺς μείνῃ καμμιὰ ἀμφιβολία γιά τὴν ταυτότητά του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΔΙΟΜΗΔΗΣ, Ἑλληνικὸς Ὀδρανὸς, Βόλος. Α' Βραβεῖον 262ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 2. ΟΡΕΣΤΗΣ ΑΘ. ΠΙΑΚΑΣ, Ἑνδοξὸς Ἑλλάς, Παλ. Φάληρον. Ἰσότιμος Α' Βραβεῖον 264ου καὶ 265ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 3. ΡΙΡΙΚΑ ΚΑΝΑΡΑΚΗ, Σπίθα, Χανιά. Α' Βραβεῖον 250ου Διαγων. Λύσεων καὶ Ἰσότιμος 256ου. — 4. ΡΕΓΓΙΝΑ Γ. ΜΙΧΑΛΙΤΣΙΑΝΟΥ, Εὐαίσθητη Καρδούλα, Λακτύρα Κεφαλληνίας. Α' Βραβεῖον 254ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. — 5. ΣΠΥΡΟΣ ΠΛΑΣΚΑΣΟΒΙΤΗΣ, Λευκάδας, Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον Διαγωνισμοῦ Ἐκθέσεων.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

'Αγαπητοί μου,

ΕΚΑΤΟ χρόνια συμπληρώθηκαν από τη γέννηση του Δημητρίου Βερναρδάκη, του μεγάλου φιλόλογου, ιστορικού και δραματικού συγγραφέα. Και στη Μυτιλήνη, την πατρίδα του, έγιναν γιορτές. Μά κι' έδω, την περασμένη άνοιξη, γιόρτασε τα Έκατόχρονα' αυτά το Πανεπιστήμιο, όπου μία φορά ο Δημήτριος Βερναρδάκης έδιδασκε Γενική Ιστορία.

Εγώ δεν τα έφτασα βέβαια' οι πρεσβύτεροι όμως θυμούνται ακόμα τα περίφημα αυτά μαθήματα, που πραγματικώς άφησαν εποχή. Δεν τα παρακολουθούσαν μόνο φοιτητές' πήγαιναν και πολλοί άλλοι να κούνε τον εύγλωττο, το μελίρρυτο, το σοφό ιστορικό, που ήταν και ποιητής. Δυστυχώς, στο Πανεπιστήμιο ο Βερναρδάκης είχε αντιπάλους, έχθρους. Δεν τον χώνευαν ο Κόντος κι' οι όπαδοί του καθηγητές, γιατί ο Βερναρδάκης, ο φιλόλογος, είχε επικρίνει τις «Γλωσσικές Παρατηρήσεις» του Κόντου με τό έπίσης πολύχροστο βιβλίο του «Ψευδατισμολογία».

Κι' οι έχθροι αυτοί έβαλαν τότε εγκάθετους να θυροβούν στο μάθημά του, να ποδοκροτούν, να σφυρίζουν, να ποδοκρομάζουν. Τό προσωπικό πάθος, βλέπετε, και των σοφών ακόμα, δεν λογαριάζει τίποτα. Ούτε την άξία του αντιπάλου, ούτε την ωφέλεια που έχει ο κόσμος απ' αυτή την άξία. Κι' ο Βερναρδάκης υποχρεώθηκε να παραιτηθί και να ποσυρθί στη Μυτιλήνη. Έτσι το Πανεπιστήμιο έχασε τότε τον καλύτερο καθηγητή του. Αλλά τί τους ένοιαζε για τό Πανεπιστήμιο εκείνους που τον έδιωξαν; Να εκδικηθούν μόνο ήθελαν, κι' άς ζημιωνόταν ή νεολαία, άς ζημιωνόταν ο τόπος. Τί κακό!...

Από τη Μυτιλήνη, όπου ο μέγας έρηνιτης δεν έπαυε να εργάζεται, να μελετά και να συγγράφει, έρχόταν κάπου-κάπου στην Αθήνα για να δίνει κανένα έργο του στο θέατρο. Έτσι ήρθε και τό καλοκαίρι του 1893 — ήταν τότε ως εξήντα χρονών — φέρνοντας τη «Φαύστα», τό άριστούργημά του. Έ, την έρθασα κι' εγώ τη «Φαύστα» και παραστάθηκα στην αποθέωση που έκαμαν οι Αθηναίοι στον ποιητή, την πρώτη βραδυά, στο θέατρο της Όμονοίας. Αλλά και στον «Παράδεισο» έγιναν τό ίδια, και την ίδια βραδυά, γιατί ή «Φαύστα» — μοναδικό στά

θεατρικά χρονικά — παίχθηκε συγχρόνως σε δύο θέατρα, από δύο θιάσους, τον ένα με πρωταγωνίστρια την Παρασκευοπούλου, τον άλλο με τη Βερώνη (σά να λέμε με την Κοτοπούλη και την Κυβέλη της εποχής εκείνης). Κι' οι παραστάσεις εξακολούθησαν έλο σχεδόν τό καλοκαίρι, κι' ο Βερναρδάκης χάριξε τόσα χειροκροτήματα, όσα ποτέ έλληνας συγγραφέας. Ήταν τό κορύφωμα της φήμης του και της δόξας του, τόσο μεγάλης κι' από πρώτα, γιατί πολλά άλλα έργα είχε δώσει στο θέατρο — «Κυψελίδα», «Κυρά-Φροσύνη», «Μαρία Δοξαπατρή», «Μερόπη», «Αντιόπη», όλα δράματα ή τραγωδίες — χωριστά τό βιβλία που είχε βγάλει και τάξέχαστα πανεπιστημιακά του μαθήματα.

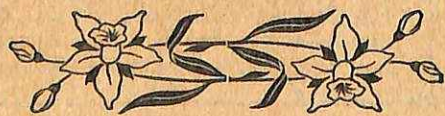
Τότε είχα την ευτυχία να γνωρίσω κι' εγώ τον κορυφαίο συγγραφέα της εποχής εκείνης, στο σπίτι του σοφού φίλου του και φίλου μου Άγγέλου Βλάχου, όπου πήγαινα κάθε βράδυ. Και θυμούνται ακόμα τη σοβαρή και συμπαθητική του μορφή, τά ζωγρά μαύρα του μάτια, τη γλυκειά του κι' ήρεμη ομιλία, και την περηφάνεια εκείνη — έπίγνωση της άξίας του, της υπεροχής του — που την έκρυβε τόσο ευγενικά κάτω από μία καταδεχτική ευπροσηγορία 'Ως-τόσο δεν περιφρονούσε τη γνώμη των άλλων, την άκουγε με προσοχή, τη συζητούσε. Ήμουν νέος είκοσιπέντε χρονών κι' ήταν γέρος. Μά θυμούνται πολύ καλά, ένα βράδυ που συζητούσαμε στο Βλάχου για τις ικανότητες των ήθοποιών του και για τη σκηνοθεσία της «Φαύστας» — πριν από την πρώτη παράσταση — κάποιες γνώμες μου ο Βερναρδάκης τις πρόσεξε και τις παραδέχθηκε.

Υστερ' από δέκα περίπου χρόνια' ξανάρθε στην Αθήνα για να δώση τό δράμα του «Νικηφόρος Φωκάς» στο τότε Βασιλικό Θέατρο. Αυτό δεν είχε τόσο μεγάλη έπιτυχία, κι' ο Βερναρδάκης, που θά περίμενε πάλι την αποθέωση της «Φαύστας», ξαναγύρισε στη Μυτιλήνη κάπως απογοητευμένος. Η δόξα του είχε άρchiσει να περνά. Κι' ύστερ' από λίγα πάλι χρόνια, που δεν είχε άκουστεί, ο έρηνιτης πέθανε σχεδόν ξεχασμένος. Με τό θάνατό του τον ξαναθυμήθηκαν οι παλιοί και τον γνώρισαν οι νέοι. Μά πάλι τον ξεχάσαν έλοι. Τά έργα του έπαφιν να παίζονται, και τά βιβλία του δεν διαβάζονται παρά μόνο σχεδόν από τους ειδικούς που πρέπει να τα διαβάζουν έλο. Το μεγάλο Κοινό δεν ξέρει σήμερα τον Βερναρδάκη παρά κατ' όνομα.

Πώς; Δεν είχε λοιπόν τόση άξία, άφου ξεχάστηκε τόση γρήγορα! Άλλοι συγγραφείς ζούν χρόνια μετά τό θάνατό τους, αιώνας, και παίζονται, και διαβάζονται σά σημερινοί. Δεν ήταν απ' αυτούς κι' ο Βερναρδάκης; — Ήταν! Ίσως μάλιστα άξιζε περισσότερο από πολλούς που έπιζούν. Άλλά δυστυχώς είχε κάμει ένα μεγάλο λάθος: ένω τιμούσε τη ζωντανή δημοτική γλώσσα, έγραφε τό δράματά του σε μία αρχαϊκή υπερκαθαρεύουσα, που έμελλε σε λίγο να περάση. Γιατί ήταν ψεύτικη γλώσσα, τεχνητή, που όσο κι' αν την καταλάβαιναν οι γραμματισμένοι — και μόνο οι γραμματισμένοι — δεν την αισθάνονταν όμως ούτε αυτοί, και δεν έμπαινε στην καρδιά κανενός. Άλλά τέτοια γλώσσα είναι έλωσδιόλου άκατάλληλη για λογοτεχνία — ποίημα, δράμα, μυθιστόρημα, διήγημα — αυτό τό κατάλαβαν έπιτέλους οι λογοτέχνες, άρchiσαν να γράφουν τά έργα τους, έμμετρα και πεζά, στη δημοτική, τη συνήθισε σιγά-σιγά και την άγάπησε τό Κοινό, κι' έτσι τά λογοτεχνήματα της υπερκαθαρεύουσας, σάν του Βερναρδάκη, ούτε παίζονται πιά ούτε διαβάζονται, κι' είναι σήμερα νεκρά όπως κι' ή γλώσσα τους.

Αυτό, νομίζω, σάς τούπα κι' άλλη φορά, για να σάς δείξω την άξία, την αλήθεια και τη ζωντάνια της Δημοτικής: Ένω έργα γραμμένα από αιώνας σ' αυτή τη γλώσσα — όπως τά μεσαιωνικά «Θυσία του Άβραάμ», «Ερωτόκριτος», «Ερωφίλη», ο έκάτοχρονος σχεδόν «Βασιλικός» του Μάτση κ. ά. — παίζονται στο θέατρο όπως είναι και φαίνονται σά χτεσινά, έργα στην καθαρεύουσα, πραγματικώς χτεσινά, σάν τη «Φαύστα», είναι άδύνατο να παιχθούν! Τό Έθνικό Θέατρο ήθελε κι' αυτό να γιορτάση τό Έκατόχρονα του Βερναρδάκη. Αλλά για να παίξη ένα έργο του έπρεπε να τό μεταφράση! Κι' έπειδή αυτό δεν ήταν βέβαια τόσο εύκολο — που να βρεθί μεταφραστής από τη φοδερή καθαρεύουσα, όπως βρίσκεται από τη γαλλική ή τη γερμανική; — τό Έθνικό Θέατρο, αντί για «Φαύστα» ή «Αντιόπη», θά παίξη φέτο τό «Βασίλειο». Νάξερα, δεν τά βλέπουν, δεν τά καταλαβαίνουν αυτά, όσοι πιστεύουν ακόμα πως υπάρχει ή μπορεί να υπάρξει άλλη λογοτεχνική γλώσσα από τη ζωντανή Δημοτική;

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

1. ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΤΟ ΡΙΟ

Ή έξοχή, τ' άμπέλια, τά περβόλια,
ό όμορφος δρόμος, πότ' ίσιος πότε φει-
[δωτός,
Που στά χωράφια ή στά σπιτάκια ά-
[νόμενα περνάει,
Ή θάλασσα, ή άμμουδιά, τό φρούριο,
Που άλλες βραδυές σκοταδιαστά τά
[μάντευα,
Πώς μαγικά ξεπεταχτήκαν φωτισμέν-
[άποψε;

Πώς φαίνοντ' όμορφότερα;
Πώς λαμπυρίζ' ή θάλασσα;
Πώς καμαρών' ή τάπητα;
Πώς παιγνιδάρικα φιλεί την άμμουδιά
[τό κύμα;

Φαιδρες στά σπία συντροφιάς ακόμα
[ξαγυριούνται,
Γλυκό τραγούδι και βιολί από μακριά
[χραιοκίται
Κι' αλλάζει όψη ή έξοχή...
Μά πως; Γιατί;

Α!... Είσαι σύ, φεγγάρι μου, μαγευ-
[τικό και πλάνο
Που από ψηλά την άργυρένια σου σκορ-
[πίσεις όμορφιά,
Και δίνεις χάρη στ' άψυχα, ζώη στά
[ταπεινά!
Για τόξα του Θεούλη μας και γώ μαζί
[σου κάνω,
Με την ψυχή γονατιστή μία προσευχή
[γλυκαία.

Έλληνοπούλα
Μεγάλη Τάξη—Β' Βραβείον

2. ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ

Κάστρου παλιού έρείπια
χουσώνει τό φεγγάρι.
Μέσ' στη σιγή μιάν άύλη
θλιμμένη έχουν πάρει
Μορφιά μυστηρίου τά νεκρά
πανάρχαια ρημάδια.
Έτσι στη γέφυρα καρδιά
που πεθαμμένες κλείνει
Έλπίδες, της άνάμνησης,
γλυκά, τό φέγγος χύνει
Μιά φωτεινή παρηγορία
στά κρυβά σκοτάδια.

Μικρομέγλη
Μεγάλη Τάξη—Β' Βραβείον

3. ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Παντού μιά άκρα σιωπή
Μιά ύπέρτατη γαλήνη.
Τη φύση που άναπαύεται
τό κύμα νανουρίζει,
Και τό φεγγάρι από ψηλά
τό χρυσό φως του χύνει
Στη θάλασσα, κι' ένα χρυσό
αύλακι σχηματίζει.

Πλάτνει
Μεγάλη Τάξη—Γ' Βραβείον

4. ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Χαρούμενο κάποια βραδυά
σ' άντικρύσα, φεγγάρι,
Γεμάτο να γυαλίσσαι
κει στού γυαλού τη χάρη...

Σε τραγουδούσε μαγικά
τό κύμα στά χαλίκια
Κι' οι ψαροπούλες στ' άνοιχτά
με τά λευκά καϊκια.

Μακεδονοπούλα
Μεγάλη Τάξη—Γ' Βραβείον

5. ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Ξεπρόβαλε δειλό-δειλό
Και με τά σύννεφα τρελλό
Κυνηγητό άρχίζει.
Βαρκούλα λές στον ούρανό
Που άπ' άφρό πηδά σ' άφρό
Και φτερωτή τον σχίζει.

Ρωμυλός Πιτσιρίκος
Μικρή Τάξη—Α' Βραβείον

6. ΤΟ ΘΕΙ-ΚΟ ΚΑΝΤΗΛΙ

Πλάγιασε ή φύση κι' άφησε
τ' όλόγιομο φεγγάρι,
Στου Πλάστη της τό είκόνισμα
καντήλι Θεϊκό,
Που στ' άπειρο κρεμάμενο
σκορπάει, ριμάτο χάρη,
Γαληνέμο κι' ήσυχο
τό φως τό μαγικό.

Τζιτζίκι
Μικρή Τάξη—Β' Βραβείον

ΤΟ ΣΥΝΝΕΦΑΚΙ

Ήταν κάποτε ένα μικρό άσπρο συν-
νεφάκι, που περπατούσε στο γαλανό
καλοκαιριάτικο ούρανό. Ο ήλιος έλαμ-
πε, κι' αυτό κοίταζε ευχαριστημένο
κάτω στη γή.

Έξαφνα ήρθε από τη δύση ένα με-
γάλο χοντρό σταχτί σύννεφο που φώ-
ναζε στο μικρό σύννεφο από μακριά:
— Φύγε απ' έδω, μικρό, θέλω να στα-
θώ στον ούρανό και χρειάζομαι τόπο.
— Δεν έχω κανένα σκοπό να φύγω,
γέλασε τό μικρό σύννεφο. Κι' εγώ θέ-
λω τόπο, έστο κι' αν είμαι μικρό.
Έξωφρενών έγινε τό σταχτί για τό
άδιόκριτο μικρό συννεφάκι. Θυμωμένο
μουρμούρισε κάτι μέσα του, πέταξε
κοντήτερα κι' άπλώθηκε μ' όλο του τό
πλάτος μπροστά στο συννεφάκι, έτσι
που αυτό δεν μπορούσε να δει ούτε ε-
να κομματάκι πιά, απ' την όμορφη γή.

Και τότε οι άνθρωποι λυπόνταν και
κοίταζαν θυμωμένοι κατά τό μέρος του
σταχτιού σύννεφου.

Τό συννεφάκι όμως ήταν τετραπέρα-
το. «Περίμενε» σκέφτηκε. «Με παραγ-
κονίζεις με τη βία κι' εγώ λοιπόν θά
σε διώξω με πονηρία.»

Κι' άρχισε να μιλάει μόνο του, με
τόσο δυνατά, ώστε τό σταχτί σύννεφο
θέλοντας και μή τό άκουγε.

Διηγήθηκε μία ιστορία που άρχισε
πολύ λυπητερά, στη μέση έγινε ακόμη
πιο λυπητερή, στο τέλος όμως ήταν λυ-
πητερότατη. Και τό σταχτί τ' άκουγε
θέλοντας και μή, κι' όσο τό μικρό σύν-
νεφο προχωρούσε στη διήγησή του, τό-
σο πιο πολύ συγκινιόταν απ' την ιστο-
ρία τό μεγάλο, που στο τέλος — πούτα-
νε απ' τά πιο λυπητερά — άρχισε να
κλαίει, τόσο δυνατά, ώστε πολλά-πο-
λά δάκρυα έπεσαν κάτω στη γή.

Οι άνθρωποι όμως πάτω έλεγαν:
— Βρέχει.

Πολλήν ώρα έκλαψε τό σταχτί σύν-
νεφο. Χιλιάδες δάκρυα χύθηκαν στη
γή. Στο τέλος, απ' τό πολύ κλάμμα
έγινε κι' αυτό πολύ μικρό κι' άδύνατο.
Τότε γύρισε άξαφνα τ' άσπρο συν-
νεφάκι προς τό μέρος του, γέλασε κι'
είπε:

— Αυτή ήταν ή εκδίκησή μου. Τώ-
ρα έξαφανίσου, εί δ' άλλως θ' αναλυ-
θής έλωσδιόλου σε δάκρυα.

Και τό μεγάλο σταχτί σύννεφο, δεν
είπε ούτε μία λέξη και πέταξε άμίλη-
το απ' εκεί.

Κι' άκτινοβόλησε πάλι ο ούρανος,
γαλάσιος και ξάστερος. Και στη μέση
του γλαυκού ούρανού περπατούσε ευ-
χαριστημένο κι' άνερόχλητο τό μικρό
άσπρο συννεφάκι.

(Απ' τό Γερμανικό)

Τιτάν

ΛΥΠΗ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Στό καλοκαιρινό μας νοικοκυριό έ-
χομε βουλευτεί μία χαρά. Ο καθένας
πήρε τη δουλειά που νόμιζε πιο ξεκού-
ραστη. Άλλη τό σκούπισμα, άλλη τά
κρεβάτια, άλλος ανέλαβε τις κότες,
και πάει λέοντας. Σε μένα και στην
Έλλη έπεσαν τά ψώνια και γενικά οι
δρόμοι. Έμεις πετύχαμε πιο πολύ
απ' όλους. Κάναμε τον πρωινό μας πε-
ριπατο μέσ' τά πεύκα — ήταν ένα τέταρ-
το να πάμε στο χωριό — και γυρίζον-
τας, φροντίσαμε να ναι πάντα γεμάτες
λυχουδιές οι τσέπες μας. Μά και τό ά-
πόγευμα, δεν έμεναν άδειανές. Οι γεί-
τονες πάντα κάτι μουρμούριζαν. Άλ-
λου έλειπαν τά καρύδια, άλλου τά ρό-
δια. — Και δεν ήταν γινόμεινα, βρε παιδί
μου, — μά δε βαριέσαι, έμεις βγαίναμε
πάντα «λάδι».

Δε φανταζόμουν ποτέ, πως θά λυ-
πόμουν εδω — νόμιζα πως μόνο ή χαρά
βασιλεύει στην έξοχή — μά να που προ-
χθές τό βράδυ, έκανα τό πιο μικρό
κλάμμα της ζωής μου. Μ' έστειλαν
να πούμε του μπάριπα-Κώστα να ρθί
να χαλάσουν τό καλαμπόκι. Μας έδει-
ξαν τό δρόμο — δεν είχαμε ξαναπάει —
και ξεκινήσαμε με γέλια. Λογαριάζα-
με στον ερχομό να κατεβούμε στη ρεμ-
ματιά να μαζέψουμε άγοιολούλουδα.
Περιμέναμε την άλλη μέρα επισκέψεις
από τό χωριό, και θέλαμε να είναι ό-
μορφο τό σαλόνι μας.

Περπατήσαμε κάμποσο και φθάνοντας
στο σπίτι του μπάριπα-Κώστα είδαμε
στο χαγιάτι καθισμένο ένα ξανδό, όλό-
ξανθο κορίτσι ως δώδεκα χρονών. Τό
πρόσωπό του δε φαινόταν καλά — ήταν
στραμμένο στην αντίθετη μεριά — αλλά
τό καταλάβαινε κανείς πως ήταν πολύ
όμορφο. Πρώτα παράξενο όμως, δε γύ-
ρισε να ιδί, ούτε σηκώθηκε, αν και
μάς άκουσε, γιατί περπατούσαμε πιά
στις πλάκες.

— Ε! μικρή, έδω είναι ο μπάριπα-
Κώστας; λέω.

— Όχι, δεν ήλθε ακόμα, μάς απάν-
τησε με μία απαλή φωνή, γυρίζοντας
αργά προς έμάς τό κεφάλι της.

Μά πως μπορώ να σάς εκφράσω τί
αισθάνθηκα κείνη τη στιγμή! Είδαμε
ένα πρόσωπο, άγγελικό, ψεύτικο τό
νόμιζες απ' την τόση όμορφιά, μά δύο
μάτια κατακόκκινα... σβυστά. Ήταν
τυφλή! Άνίκανες να προσφέρουμε λέξη,
την κοιτάσαμε σά χαμένες.

Βήματα άκούστηκαν στην κάμαρα,
και φάνηκε ή μητέρα της. Έρριξε ένα

